

Onderwerp
Droogte HHNK

Registratienummer
22.0667402

Datum
17-08-2022

Aanleiding

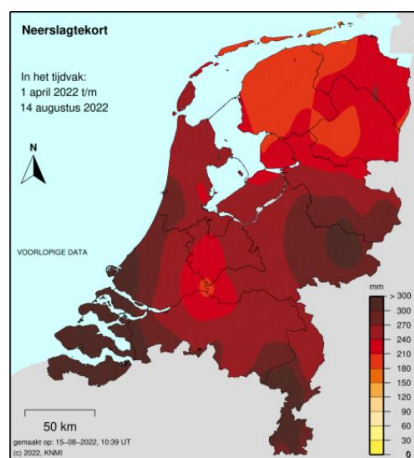
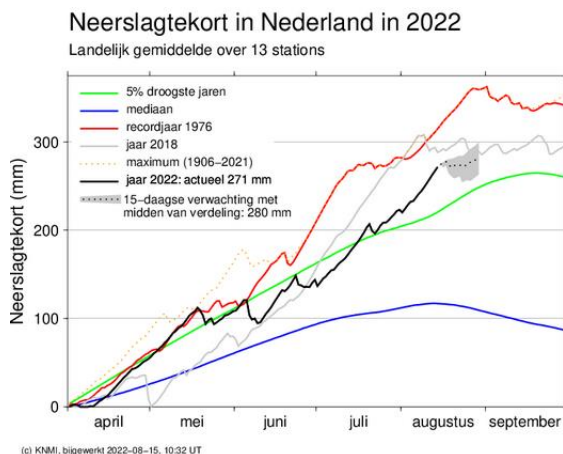
Op 3 augustus heeft u vanwege de aanhoudende droogte in Nederland een eerste droogtebericht van ons ontvangen. Met deze memo geven wij u wederom informatie over de stand van zaken en de vooruitzichten in het gebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK).

Hoewel deze week neerslag is gevallen (en naar verwachting nog gaat vallen) heeft de Rijn nog steeds een historisch lage aanvoer naar Nederland. De afvoer van de Rijn bij Lobith is op 16 augustus 700 m³/s. Dergelijke lage afvoeren in deze periode van het jaar zijn bijzonder; een afvoer lager dan 800 m³/s in de zomermaanden is twee keer eerder voorgekomen de afgelopen 100 jaar. Ook het neerslagtekort (verschil tussen verdamping en de som van gevallen regenwater) laat een beeld zien dat ruim binnen de 5 % droogste jaren valt. Dit kan gevolgen hebben voor onder andere de veiligheid van onze dijken, de natuur en de waterkwaliteit. Dit geldt ook voor de agrarische sector waarvoor voldoende zoetwater van groot belang is.

De Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW) heeft de status van verleden week gehandhaafd in Nederland. Dat betekent dat de situatie in Nederland wordt beoordeeld als een feitelijk watertekort (crisisfase 2).

Neerslagtekort en afstemmingsoverleg RDO Noord

Het neerslagtekort in Nederland is gemiddeld 271 mm (meting 15 augustus 2022). Dat betekent dat er in Nederland vanaf 1 april 2022 271 mm meer is verdampt dan dat er neerslag is gevallen (het neerslagtekort op 2 augustus bedroeg 220 mm). Het neerslagtekort HHNK Waterland zit boven dat landelijke gemiddelde met 284 mm. De noordelijke droogteregio in Nederland RDO-Noord zit met 230 mm neerslagtekort onder het landelijk gemiddelde.

Neerslagtekort vanaf april
Bron: KNMI

Datum
17 augustus 2022

Wekelijks is er in tijden van droogte overleg in het RDO-Noord. Hierin stemt HHNK samen met Rijkswaterstaat en de andere acht waterschappen rondom het IJssel- en Markermeer af over de aanvoer van zoet water. Dit water wordt gebruikt om in ons beheergebied de peilen te handhaven, het watersysteem door te spoelen om verzilting te beperken en water aan te voeren voor beregening van gewassen en voor proceswater. In het RDO-Noord overleg van 16 augustus jl. is vastgesteld dat het huidig peilbeheer op het IJsselmeer ongewijzigd wordt voortgezet, met verziltingsbestrijding bij de spuisluzen. Doordat de status van feitelijke watertekort wordt gehandhaafd (crisisfase 2) is de verdringingsreeks van kracht. Hiertoe zijn beheerders zuinig met water en wordt er beperkt geslut bij de zeesluizen (Afsluitdijk, Harlingen, Den Helder). Er is tot eind augustus nog geen sprake van opschaling binnen de verdringingsreeks naar onttrekkingsverboden. In de bijlage onderaan dit bericht vindt u een uitleg over de verdringingsreeks.

Monitoring gebied HHNK

Bij een oplopend neerslagtekort monitort HHNK in haar beheergebied een aantal zaken:

- Waterveiligheid;
- Waterkwaliteit;
- Waterkwantiteit.

Waterveiligheid

Een droogte-inspectie van de 59 km droogtegevoelige waterkeringen (Zaanstreek en Waterland) is afgerond. Deze dijken liggen er 'goed' bij. Op 33 andere plekken wordt gemonitord door de afdeling Waterveiligheid. Omdat het neerslagtekort meer dan -275 mm bedraagt wordt vanaf 22 augustus een inspectie van alle dijken gehouden.

Waterkwaliteit

Op diverse plekken is sprake van blauwalg en botulisme. Op enkele locaties is sprake van vissterfte en vogelsterfte. Er zijn 5 locaties met een negatief zwemadvies (4x Twiske, 1x Geestmerambacht). Op 4 locaties geldt een waarschuwing (2x Twiske, 1x Amstelmeer, 1x Hensbroek). Een opdracht is uitgezet om wekelijks en op verschillende dieptes extra metingen uit te voeren naar chloridegehalten.

Waterkwantiteit

Voor het gebied van HHNK zijn er geen beperkingen om water in te laten. Er kan dus voldoende water worden ingelaten om te voldoen aan de regionale watervraag. Om verzilting te beperken mag in het zuiden van het beheergebied sinds 9 augustus alleen nog economisch geslut worden. Dit betekent dat de sluis eerst vol moet liggen voordat wordt geslut. Een aantal sluzen worden op afspraak bediend. In Zaanstad, Zaandam en Amsterdam Noord is een aangepast schutregiem afgesproken. In meerdere gebieden is er sprake van toenemende plantengroei, wat aan- en doorvoer belemmerd om het water tot in de haarvaten te krijgen. Dit leidt tot verzoeken om extra/vervroegd maaiwerk.

Prognose ontwikkeling droogte

Weerpluim KNMI geeft een cumulatieve verwachting van ca. 25 mm neerslag voor komende 2 weken (De Kooy / Schiphol). De neerslagsituatie lijkt daarmee iets te verbeteren. Ondanks deze verbetering wordt toch over een week een daling verwacht tot enkele centimeters onder -0,30 NAP in het IJssel- en Markermeergebied. Voor september wordt geen daling verwacht tot onder -0,34 NAP.

Datum
17 augustus 2022

Vervolg

Indien zich wijzigingen voordoen in de stand van zaken van bovengenoemde onderwerpen, de opschaling naar een volgende fase of de gevolgen hiervan voor het gebied van HHNK, houden wij u op de hoogte. Wij verzoeken u dit bericht te delen met voor u relevante partijen. Ik verwijs ook graag naar onze website hnk.nl – droogte 2022 voor de meest actuele informatie.

Met vriendelijke groet,

J. Besteman
Afdelingshoofd Watersystemen

Datum
17 augustus 2022

Bijlage

Toelichting verdringingsreeks

Als er lange tijd geen neerslag valt, wordt extra gebruik gemaakt van water uit het IJsselmeergebied. Maar dit kan dan niet onbeperkt. Als de droogte lang aanhoudt neemt de aanvoer naar het IJsselmeer af, de verdamping en het gebruik toe waardoor de voorraad opraukt. Daarom zijn er afspraken over de verdeling van het water in extreem droge tijden. Zodat iedereen weet waar men aan toe is als het heel lang droog wordt. Landelijk is bepaald dat het beschikbare water eerst naar de zaken gaat die van groot belang zijn, zoals de dijken, bijzondere natuur (categorie 1), de drinkwatervoorziening en de energiecentrales (categorie 2). Andere zaken zoals bijvoorbeeld beregening van gewassen, scheepvaart, recreatie en watervoorziening voor industrie krijgen een lagere prioriteit (categorie 3 en 4).

Bron: Rijksoverheid

Categorie 3 en 4 zijn ingedeeld op basis van economische en maatschappelijke belangen. In categorie 3 vallen sectoren waar met weinig water veel schade voorkomen kan worden. Zoals het beregenen van kapitaalintensieve gewassen of water voor de industrie. In categorie 4 gaat het om zaken die ook heel belangrijk zijn, maar minder dan categorie 1, 2 en 3. Zoals scheepvaart, overige landbouw en recreatie. Categorie 1 en 2 staan vast. In categorie 3 en 4 mogen de rangordes regionaal worden ingedeeld. En in categorie 4 mogen ook de belangen aangepast worden. In onderstaande tabel zijn de categorieën verder uitgewerkt zoals dit landelijk vastgesteld.

Categorie 1 Veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade	Categorie 2 Nutsvoorzieningen	Categorie 3 Kleinschalig hoogwaardig gebruik	Categorie 4 Overige belangen (economische afweging, ook voor natuur)
<ol style="list-style-type: none">1. stabiliteit van waterkeringen2. klink en zetting (veen en hoogveen)3. natuur (<u>gebonden aan bodemgesteldheid</u>)	<ol style="list-style-type: none">1. drinkwatervoorziening2. energievoorziening	<ul style="list-style-type: none">• tijdelijk beregening kapitaalintensieve gewassen• proceswater	<ul style="list-style-type: none">• scheepvaart• landbouw• natuur (zolang geen onomkeerbare schade optreedt)• industrie• waterrecreatie• binnenvisserij
gaat voor →	gaat voor →	gaat voor →	